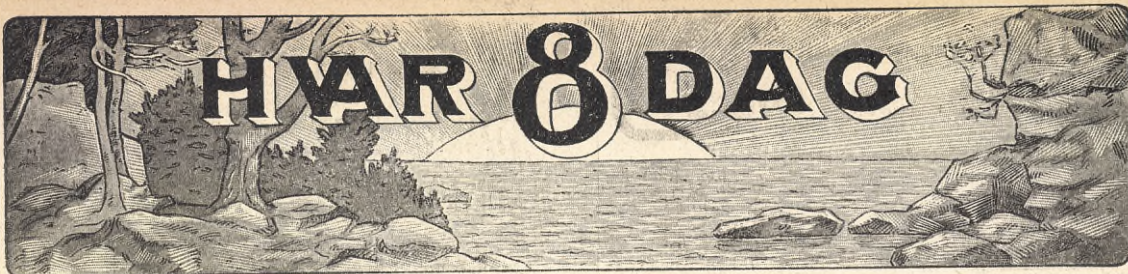

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

6TE ÅRG.

DEN 16 OKTOBER 1904.

N^Ö 3

Återgivande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Jacob Hägg. — Hertigen af Södermanland. — Telegrafverkets nye chef. — Det högre armébefälet. — Invigningen af Sto.kholms nya vattenledningsverk. — Ett konstnärspår. — Nyvalde riksdagsmän III. — Från scenen till tribunen. — Järnkanslerns äldste son. † — England och Tibet. — Fästföreställningen på Kristiania nationalteater till Jonas Lie's ära. — Senaste bilder från krigsskådeplatsen. — Vesuvius i uppror. — Veckans porträttgalleri. — Affiden vetenskapsman.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1904.

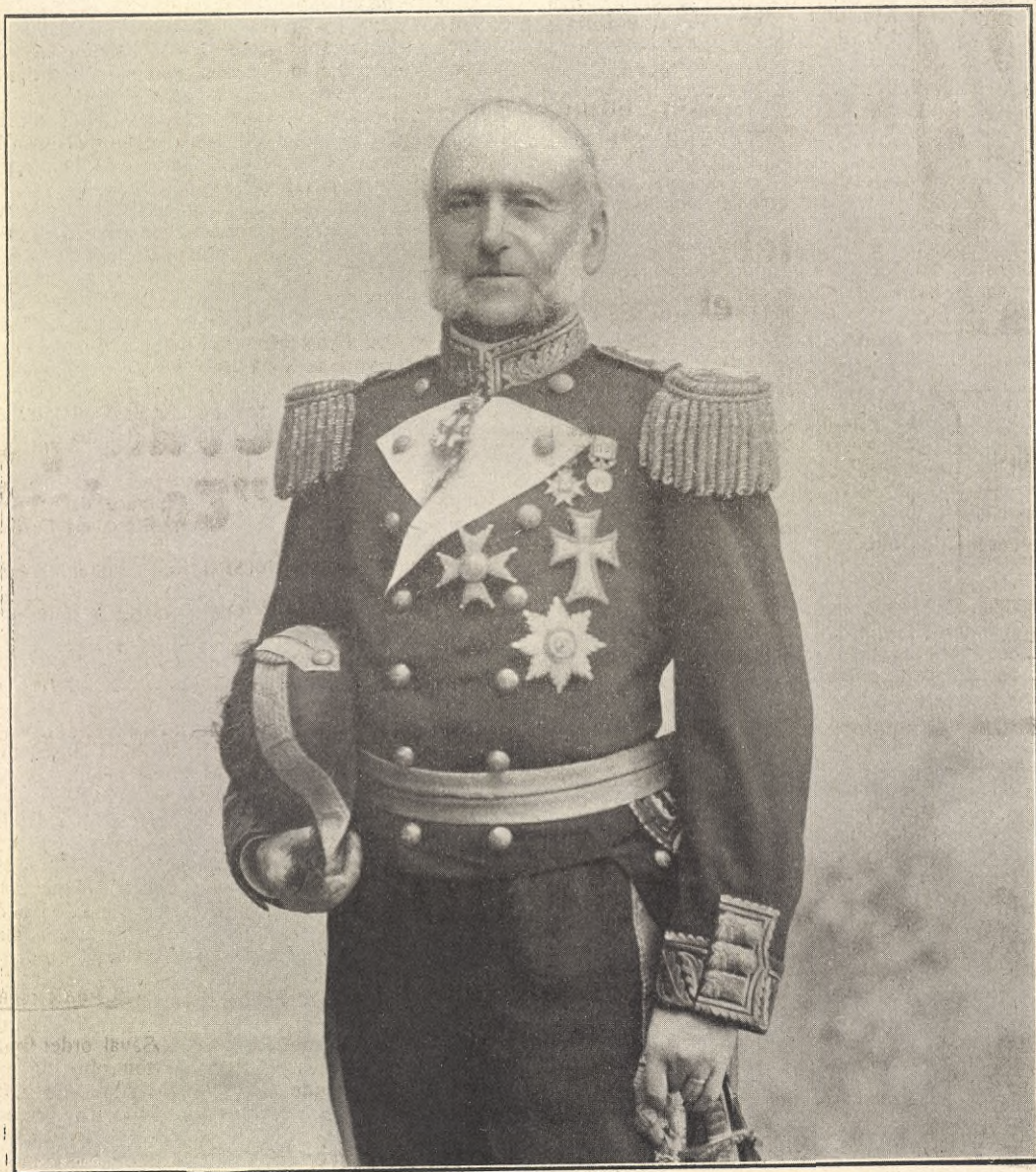

Foto. Källman Karlskrona.

JACOB HÄGG.
KONTERAMIRAL.

Kilich: Kon. A.-B. Bengt Sjöfersparre Stilm.—Gbg.

JACOB HÄGG.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

Det är ett för den svenska örlogsflottan i hög grad betydelsefullt namn, som står här ofvan. Konteramiral Jacob Hägg, som nyligen, den 1 oktober, vid fyllda 65 år dragit sig tillbaka från sin höga post som befälhavande amiral och stationsbefälhavare i Karlskrona, har nämligen gifvit uppslaget till och påbörjat ett verk, som är af alla största vikt för vårt fosterlands försvar.

Detta verk är de hemliga farlederna. Först genom dessa leders tillkomst kan vår flotta tillgodogöra sig det skydd och den rörelsefrihet, som en vidsträckt skärgård har att erbjuda en opererande sjöstyrka. Först genom de hemliga farlederna kan den svenska flottan, ifall den blott är tillräckligt stor och stark, värna de långa kusterna. Och det är, som sagdt, amiral Hägg, hvilken haft den snillrika idén till dessa farleder och med aldrig sviktande energi utfört en del, den grundläggande, af det stora verket.

Jacob (Jacques) Hägg är född den 21 juli — icke den 22, såsom det brukar uppgifvas — 1839 å Östergarn på Gotland. Hvad som bestämde H. för att egna sig åt sjömannens yrke var åsynen af engelska flottan, när den vid 1853—56 års krig — Krimkriget — seglade förbi Gotland. År 1858 blef H. kadett vid Krigsakademien, 1863 sekundlöjtnant, 1866 löjtnant, 1879 kapten, 1889 kommandörkapten af 2:dra graden och 1891 af 1:sta graden, 1895 kommandör och 1899 konteramiral.

Följande data må för öfrigt anföras beträffande H:s verksamhet:

Åren 1867—69 genomgick H. Gymnastiska Centralinstitutet, och 1874—84 tjänstgjorde han i sjökartverket. Han var 1878—90 lärare och 1884—88 kadettofficer vid Sjökrigsskolan. 1888—90 tjänstgjorde H. i flottans stab, var 1890—95 chef för Sjökrigsskolan och 1895—99 varfschef i Stockholm. Han var sedermera 1899—1900 varfschef i Karlskrona och slutligen 1900—04 befälhavande amiral och stationsbefälhavare i Karlskrona.

Det bör särskildt påpekas, att H. som kadettofficer och chef för Sjökrigsskolan gjorde sig i ovanlig grad omtyckt. Men så är också den framstående sjömannens hela väsen sållsynt gediget. Allt tomt prål är amiral H. förhatligt, och om han har svårt för något, så är det att tänka illa om en person. "Vet du det säkert?" är en fråga, som han icke sällan framställer, när det gäller något af vikt.

Amiral Hägg har deltagit i flere expeditioner till främmande farvatten (Medelhafvet, Afrikas västkust, Nordamerika). Åren 1891—94 deltog han som chef i fregatten *Vanadis* och korvetten *Sagas* expeditioner med kadettkåren till Medelhafvet och Atlantiska oceanen. 1895 tjänstgjorde H. som chef på pansarbåten *Thule*, och de officerare, som då stodo under hans kommando, ha ännu i dag lifliga intryck af det sinnets generositet, det karaktärens djup och den naturliga enkelhet, som äro utmärkande drag för amiral Hägg, liksom de bevara minnet af hans skicklighet och stora, fast ald ig pedantiska noggrannhet i tjänsten.

Med afseende på H:s verksamhet som befälhavande amiral i Karlskrona kan man säga, att denna präglats af en vidsynt uppfattning af, huru en örlogsstation med befästningar bör ordnas och skötas. Amiral Hägg har ständigt haft de stora synpunkterna för ögonen, han har ansett utvecklingen vara det viktigaste, och han har inkommit med stora förslag, i det han uppfattat sin ställning ur strategisk synpunkt. Under den senaste tiden har för öfrigt arbetet i Karlskrona varit särskildt forceradt, då fästnin-

gen omgestaltats genom kustartilleriets insättande i försvaret och tillkomsten af Karlskrona grenadierkår.

År 1884 gjorde H. en expedition med sjömättingsfartyget *Gustaf af Klint* rundt svenska kusten i och för uppsamlandet af uppgifter till "Svenske lotsen" (seglingsbeskrifning öfver svenska farvatten) och upprättade då originalförtoningar öfver kuststräckan Svinnesund-Arholma samt öfver Gotlands och Ölands kuster.

Dessa förtoningsserier äro något unikt på det nautiska området och ha väckt stor uppmärksamhet utrikes så väl i tekniskt som artistiskt afseende. De små etsningarne äro också genom sin noggrannhet och sin konstnärliga elegans rent af storartade. Redan som yngling å Karlberg började H. rita och måla och gjorde då humoristiska saker, skildrande Karlberglifvet. Amiral Hägg har sedermera utbildat sig till en förtäfflig artist, hvilken i återgifvandet af fartyg söker förena troheten i skeppsteckningen med det rent konstnärliga. Han är också mycket produktiv och har så väl målat ett stort antal tafel som utfört en mängd vackra etsningar och handteckningar. (En broder till amiral Hägg är den kände nära London bosatte etsaren A. H. Hägg).

Amiral Hägg har dessutom gjort betydande arbeten endast af intresse för själfva saken och utan pekuniär ersättning. Bland annat har han utfört teckningarne till "Lärobok i sjömannskap", af nuvarande generallotsdirektör Linder. Dessa teckningar komma icke minst att bli af värde för framtida sjöhistoriska forskare. Och i restaureringsarbeten af fartygsmodeller, som exponerades på 1897 års Stockholmsutställning, tog H. liflig del. Under hans tillsyn rekonstruerades sålunda bland annat på ett mästertligt sätt, i det att arbetena i detalj grundades på gamla urkunder, *Amarant* och *Götha Lejon*.

År 1896 var H. afdelningschef för Stockholms eskader och 1900 högste befälhavare öfver rikets kusteskader; härunder fick han mottaga ett besök af kronprinsparet om bord.

Bland kommittéer, hvari H. deltagit, må nämnas den som tillsattes för att upprätta förslag och utarbete plan till en eventuell förflyttning af flottans örlogsstation i Stockholm samt den i föl tilltatta kommittén i syfte att utarbete förslag och plan till omorganisation af flottans sjömanskår. Hägg var här ordförande.

Det har i den dagliga prässen förklarats, att amiral Hägg skulle gjort opposition mot sjöministern, statsrådet Dyrssen. Denna uppgift måste emellertid bero på ett missförstånd. Som bevis på att någon opposition icke förefunnits från Amiral Häggs sida, kan omtalas, att han på sin tid vägrade offentliggöra en brevväxling af synnerligen intressant slag. Hade han velat uppträda aggressivt, hade det varit lätt att begagna sig af dessa bref. Men nog härom. Låt oss i stället än en gång erinra oss den skicklige sjömannens storverk — de hemliga farlederna. Idén härtill hade länge legat och grott i honom och i slutet af 1880-talet frambar han densamma. Liksom de flesta stora idéer möttes den att börja med af starkt motstånd, men amiralens energi och djupa öfvertygelse voro ännu starkare. Och på grund af detta verk förtjänar amiral Hägg så väl flottans som hela nationens tacksamhet, ty utan de hemliga farlederna, som möjliggöra flottans operationsfrihet i skärgårdarne, kunde vår flytande krigsmakt icke fylla sin uppgift.

HERTIGEN AF SÖDERMANLAND.

Efter ett senaste porträtt.

HERTIGEN AF SÖDERMANLAND, PRINS VILHELM.

Med anledning af Prins Vilhelms utnämning till Svensk-Norsk officer, ha vi erhållit ett porträtt i uniform hvilket vi komma att vid ett senare tillfälle återgifva. För dagen kunna vi emellertid visa ett porträtt af de i unge fursten i studiekammaren, taget dagen efter utnämningen af HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STOCKHOLM.

TELEGRAFVERKETS NYE CHEF.

DET HÖGRE ARMÉBEFÄLET.

S. A. A. LINDMAN.

Till generaldirektör och chef för k. telegrafstyrelsen har utnämnts kaptenen vid k. flottans reserv, Salomon Arvid Achates Lindman. Den nye generaldirektören är född 1862 och har sedan han lämnade sjökrigstjänsten, såsom innehafvare af chefsplatser vid olika industriella verk ådagalagt stor förvaltnings- och organisationsförmåga.

* * *

Öfverstelöjtnanten vid Fortifikationen G. F. H. I. Juhlin-Dannfelt har i dagarna utnämnts till chef för Svea ingenjörskår och t. f. chef för Fälttelegrafkåren.

G. F. H. I. JUHLIN-DANNFELT.

INVIGNINGEN AF STOCKHOLMS NYA VATTENLEDNINGSVERK.

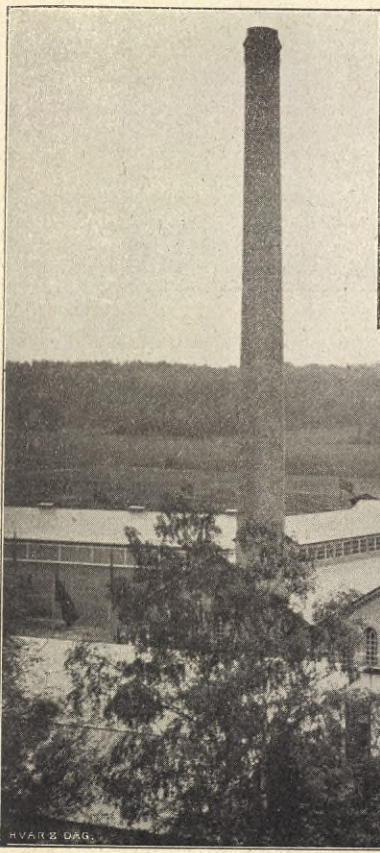
HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

DE KUNGLIGA ANKOMMA.

Klöhn; Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Sthlm.—Gbg.

Stockholms stads nya vattenledningsverk vid Norsborg blef föregående vecka högtidligen invigt i närvaro af konungen, kronprinsen, kronprinsessan, prinsessan Ingeborg samt prinsarne

Carl, Eugen och Gustaf Adolf. För öfrigt märktes bland de närvarande statsministern och excellensen Lagerheim samt statsråden Palander, Virgin, Husberg och Westring, öfverståthållaren, stadsfullm:s ordförande Sixten von Friesen, generalpostdirektören, generaldirektör Sahlin, m. fl.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STHLM.

EXTERIÖR AF NORSBORG.

Klöhn; Kem. A.-B. Bengt Sjöfverparre Sthlm.—Gbg.

Statminister Boström och stadsfullmäktiges vice ordförande Sixten von Friesen.

att vi lämna en serie bilder från invigningen.

I samband med det nya vattenverket står den nya, stora vattenledningsreservoiren vid sjön Trekanten invid Liljeholmen, dit Norsborgsvattnet ledes. Denna vattenreservoir rymmer 18 millioner liter.

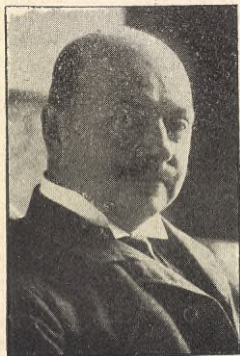

HVAR 8 DAGS STOCKHOLMSFOTOGRAF.

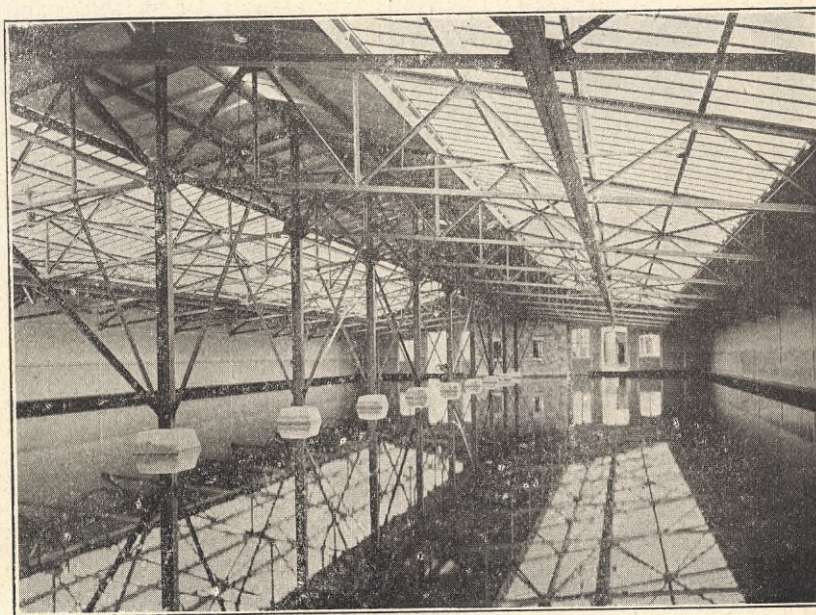
Kliché: Kem. A. H. Bengt Silfvermarre Sthlm.—Ugg

INTERIÖR AF VATTENRESERVOIREN VID TREKANTEN. — VY AF ANLÄGGNINGEN VID TREKANTEN.

H. 8 D. har förut i n:o 51, årgången för 1902, lämnat en artikel om, hur det nya vattenverket skulle ordnas. Till följd af tidskriftens för dagen synnerligen hårdt anlitade utrymme nödgas vi hänvisa härtill, i det

F. V. HANSEN.
Chef för Stockholms
vattenlednings verk.

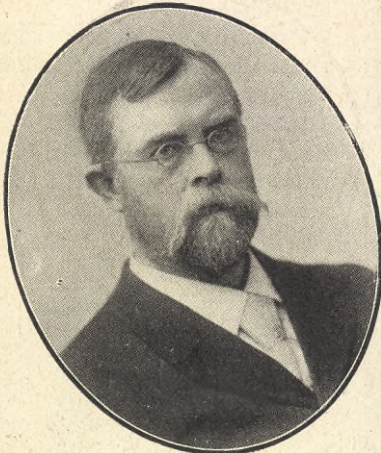

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.

INTERIÖR AF EN FILTER.

Kliché: Bengt Silfvermarre

ETT KONSTNÄRSPAR.

JOHAN ERICSON.

Fru E. är elev af prof. Holm och har sedermera 1879—84 studerat i Paris samt är representerad så väl å Nationalmuseum som i flere utländska gallerier. Hon älskar i allmänhet vissa brokiga effekter. Stundom anslår hon dock en mera enkel och enhetlig ton, t. ex. i "Månuppgång", motiv från Meudon i Frankrike. I sin "Midnatt", från Visby,

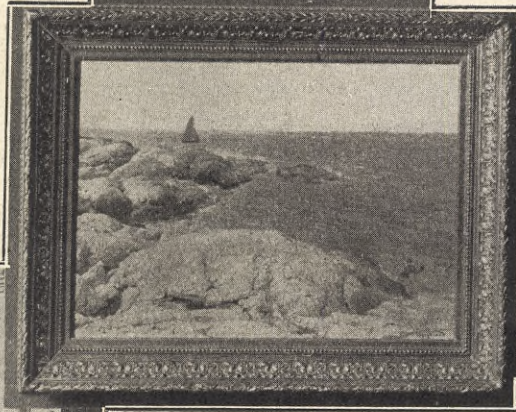
Å Sveriges allm. konstförening i Stockholm utställa f. n. herr Johan Ericson och hans maka fru Anna Gardell-Ericson en samling oljemålningar, akvareller och teckningar.

Herr och fru E. äro som bekant bosatta i Göteborg. Hufvudparten af expositionen utgöres af fru E:s akvareller, icke mindre än 51 nummer.

ANNA GARDELL-ERICSON.

finna en stor och förstående publik hvaribland oftast någon öfverflyttar äganderätten till det nya konstverket på sig.

HVAR 8 DAGS FOTOGRAF I STÖLM.

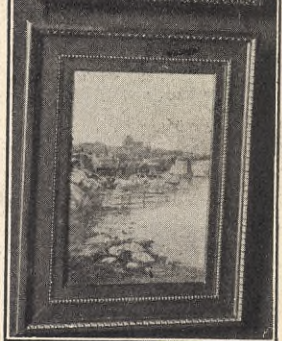
FRAGMENT FRÅN ERICSON-UTSTÄLLNINGEN I STOCKHOLM.

gör hon sig till tolk för en viss sago-stämning, och "Fiskboden i Fiskebäckskil" är äkta svensk.

Herr E., som efter att ha genomgått konstakademien i Stockholm var Alfred Wahlbergs lärjunge och från 1884 tjänstgjort som teckningslärare vid Chalmerska läroanstalten i Göteborg, har under årens lopp målat en hel del landskap med motiv från norra Frankrike, Sveriges västkust och Visby. Äfven han är representerad i olika museer.

På nu pågående utställning exponerar herr E. endast oljemålningar och teckningar, ehuru han äfven är akvarellist. Hans målningar, 17 till antalet, skildra uteslutande västkusten utom en som har motiv från Gotland. "Tån" på Marstrand och "Utanför Nälsogat" äro två i sin lättfattlighet anslående bilder.

Det, särskildt i Göteborg, uppbruna konstnärsparet utöfvar en konst hvilken alla förstå och hafva många beundrare och vänner. När häst en tulla af Johan Ericson eller Anna Gardell-Ericson är utställd i ett konsthandelsfönster skall man

Kitché. Bengt Sjöfverparre.

NYVALDE RIKSDAGSMÄN III.
FÖRSTA KAMMAREN.

K. S. HUSBERG
Statsråd.
Norrbottnens län.

P. PETERSON
F. d. major, bruksdisponent.
Västmanlands län.

A. A. W. ERICSSON,
Kapten
Kronobergs län.

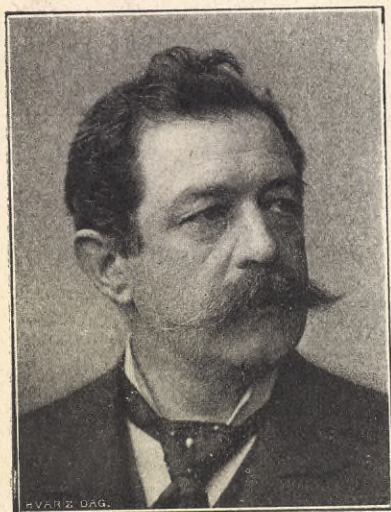
FRÅN SCENEN TILL TRIBUNEN.

Fru Charlotte Wiehe-Béreny har åter uppenbarat sig i Sverige, icke som sist, i egenskap af komisk skådespelerska och operettsångerska, utan denna gång som vissångerska.

Fru Wiehe, hvilken hon bekant är danska, har dyrkat ganska skilda konstarter, alla utom en, varietén, med afgjord framgång. Ursprungligen tillhörde hon K. teaterns ballett i Köpenhamn, men öfvergick sedan till talscenen och stod snart högt i gunst hos publiken. Efter engagemang vid varietén blef hon gift med den ungerska kapellmästaren Berény och uppträdde i af honom komponerade pantomimer. Hennes parisiskt-pikanta och graciösa konst gjorde henne snart mycket omtyckt i Seinestaden, och sedermera har hon "eröfrat" både Europa och Amerika.

Vi ha ännu icke hört fru Wiehe som vissångerska men äro öfvertygade om att hon i denna konst skall vinna samma popularitet som den hon kunnat allestädes nå i pantomimer och operett.

JÄRNKANSLERENS
ÄLDSTE SON. †

Kliché: Benzt Stihersparre.
FURST HERBERT BISMARCK †.

Den 18 sept. afled å Fredriksruh förre tyske utrikesministern och preussiske statsministern furst Herbert Bismarck i en ålder af 55 år. B. var en ovanligt dugande man, om han också icke fyllde de förväntningar man ansåg sig kunna ha på den store rikskanslerens son.

Foto. Juncher Jensen. Köpenhamn.

CHARLOTTE WIEHE-BÉRENY.

Kliché: Benzt Stihersparre.

Prässen, sekundvisaren på världshistoriens ur, har under den nyss tilländalupna sommaren underhållit sina läsare med många pikanta enskildheter från det engelska fälttåget i Tibet. Och det är icke länge sedan ridån gick ned för detta skådespels sista akt, i det att fördraget undertecknades mellan de båda kontrahenterna, det mäktiga Indien och det svaga, obetydliga "snölandet". Ja, var det verkligen sista akten, som då gick af stapeln på den tibetanska krigsteaterns snöiga tilljor? Jag tviflar därpå; denna pjäs skall förmodligen få ett efterspel.

Med stort intresse måste den, som öfverhuvud har uppmärksamheten riktad åt dessa trakter, taga del af fördragets innehåll. Times vakne korrespondent i Peking har kungjort det för världen, och hans tidning har försett det med jublande kommentarer. Af dokumentets tio artiklar äro särskildt tre af icke ringa politisk betydelse. Den sjätte åberopar sig på alla de försummelse och fientliga handlingar tibetanerna låtit komma sig till last och förbinder dem på grund häraf att betala en krigsskadeersättning om 500 000 pund sterling till indiska regeringen. Beloppet skall vara inbetalt efter tre år från och med den 1 januari 1906 räknadt. Den stipulerade summan är så till vida intressant, som den låter oss ana minimikostnaderna för den nu så lyckligt och så årorikt avslutade militärprome-naden. Nio millioner kronor äro dock en kännbar afbränning för Tibets fattiga folk. Vål ligga rikedomar hopade i tämplen, men skola lamas vilja eller våga iöra dem? Ett hopp äga de dock alltid: att få hjälp af sina vänner. För att rädda det heliga landets integritet och skydda det från territorialförlust, skola måhända pilgrimerna, särskildt de rika mongolerna, bringa en insamling till stånd.

England är klokare än så. Det nöjer sig icke med att lefva på hoppet. Intill den dag då hela skadeersättningen blifvit erlagd och gränshandeln kommit i full gång på några bestämda marknadsplatser, hålles (enligt artikeln VII) den bördiga Tjum-bidalen besatt af indiska trupper. Besittningen däräf anses med rätta uppväga 500,000 pund, och från den synpunkten kan det just göra detsamma om beloppet erlagges eller ej. Äfven Englands närmaste vänner och beundrare, till hvilka jag af lätt insedda skäl anser mig höra, kunna, om de eljes äga spår till ambition, icke förneka, att situationen är följande. Engelsk-indiska trupper ha gjort en invasion i Tibet. Tibetanerna försvarade sig efter bästa förmåga, men dukade slutligen under inför mitraljörer och snabskjutande gevär. De tvingas att betala krigskostnaderna, "emedan de gjort sig skyldiga till fientliga handlingar". Och visa de sig om tre år insolventa, så beröfvas de en del af sitt land. Här gäller det naturligtvis riksintressen och de mått och steg som tagas äro föreskrifna af politisk klokhet och framsynthet, det kan ett barn förstå. Politiken tyckes, liksom kyrkan vara en af de institutioner, som stå direkt under de eviga gudarnes hägn, åtminstone tyckas heit andra lagar för skillnaden mellan rätt och orätt gälla i politiken än för individerna bland människors barn. Om en fattig sate stjäla en limpa i en bagarebod, därför att han är hungrig, blir han inburad, men om en stormakt stjäla en fredlig grannes territorium — också därför att han är hungrig — då är allt godt och väl och klokt. Så är det, men det är bra sorgligt att så skall vara. Liksom Mose lag innehåller det engelska fördraget 10 budord; men i det senare försyndar man sig svårt mot den förnas båda föreskrifter: du skall icke stjäla och du skall icke hafva begär till din nästas hus eller till något, som tillhör din nästa.

Enligt nionde artikeln får ingen annan makt än England sticka näsan inom Tibets gränser. "Ingen

utländsk makt skall tillåtas sända vare sig officiella eller icke officiella personer till Tibet — utan hänsyn till det syfte de fullfölja — att däri biträda vid skötandet af tibetanska angelägenheter". För någon tid sedan publicerade jag några reflexioner med anledning af den engelska missionen i Tibet och framhöll där såsom en ljuspunkt, att landet nu säkerligen skulle öppnas för geografisk forskning. Men jag behöfver icke gå längre än till mig själf för att finna större svårigheter i Tibet nu än 1901. Ty Sverige är en utländsk makt, en upptäcktsresande en icke officiell person och hans syfte geografiskt, och "utan hänsyn till det syfte han fullföljer", skall han finna alla porar stadigare tillbommade än någonsin förr. Härifrån utgör blott England ett undantag: "with the exception of Great Britain, the Lamas shall not depart from their traditional policy of exclusiveness". Nåväl, det är väl icke så farligt som det låter, men konstigt låter det i alla fall.

Dr Morrison försäkrar att de kinesiska myndigheterna i Peking, förefalla belättna med fördraget, och den engelska prässen ser detta ytterligare bevisadt däruti att kejsaren af Kina afsatt Dalai Lama, därför att han tlydde vid expeditionens anhalkande. Om så är fallet är det första gången kineserna visat belätnhet öfver våldsamt främmande intrång i sina inre affärer. Det ligger i allmänhet icke i den gula rasens natur att hälsa hvita inkräktare som vänner och befriare. Sedan kejsar Khian Lung år 1791 i två blodiga slag besegrat gorkas från Nepal, hvilka plundrat Taschi-lumpos tämpel, samt eröfrat Sikkim, lät han utmed Tibets sydgräns, d. v. s. mot Nepal, Bengalen och Butan uppföra en kädja af fort och fästen, just för att skydda landet från främmande intrång från söder. Ett äldre arbete om Tibet berättar, att till och med indiska fakirer, som eljes obehindradt tiggat sig fram till Lassa och Taschi-lumpo, nu förbjödos tillträde, "emedan man i allmänhet ansåg dem vara engelska spioner". Ej långt förut, eller 1774, hade Indiens förste engelske generalguvernör, Warren Hastings, skickat Mr Bogle i speciell mission till Pant-schen Rinpotsche, storlaman i Taschi-lumpo, han som är en reinkarnation af Tsong Kabas själavandring genom tidsåldrarna. Andamålet var blott att knyta vänskapliga förbindelser med "snölandet" vid Indiens norra gräns. Efter Bogles död skickade Hastings 1782 kapten Turner i enahanda uppdrag; Tsong Kabas själ hade då tagit plats i en ny Pant-schen Rinpotsche, ett 18 månader gammalt barn, som dock med största värdighet och lefnadsvett mottog sändebudet. Sedan skulle 122 år förlyta innan England skickade en mission till Tibet. Blott 1811 reste Thomas Manning på eget bevåg till Lassa och han är ännu den ende engelsman, som sett en Dalai Lama.

Då nu Younghusbands och Macdonalds expedition i midten af sistlidne september lämnade den heliga staden, hoppades man att allt skulle vara godt och väl. Vål hade Dalai Lama, som är Avalokitevara's, Buddas ställföreträdare, inkarnation, flytt — man tror till Mongoliet, men fördraget hade likväl blifvit undertecknad. Nu förmåler telegrafan, att kejsaren af Kina afsatt Dalai Lama. Om detta är sant, så är det ingalunda första gången, som den evige Buddas jordiska uppenbarelse fått böja nacken inför en världslig potentat. Det heter att Teshu Lama (Taschi Lama), såsom engelsmännen oriktigt kalla Pant-schen Rinpotsche, i stället skulle hafva blifvit upphöjd till herskare af Tibet. Världsliga tvister mellan de båda storlamas hafva nästan i alla tider ägt rum, men också, åtminstone till det yttre, vänskapliga förhållanden. Så t. ex. var i slutet af 1770-talet den nionde Pant-schen Rinpotsche förmyndare för den

FRÅN GRÄNSLANDET MELLAN NEPAL OCH SIKKIM: Bergsceneri nära Kintschinjunga.
Efter fotografi ställd till HVAR 8 DAGS disposition af Dr SVEN HEDIN.

Kliché: Kem. A. B. Bengt Sjöfrersjöare N:o 100—Gbg

HVAR 8 DAG.

BERGSSCENERIER FRÅN KINTSCHINJUNGA OCH TRAKTEN DÄROMKRING.
Klické: Kem. A.-P. Bengt Sjöforsparre Sthm.—Glg.
Efter fotografier ställda till HVAR 8 DAGS disposition af D.r SVEN HEDIN.

minderårige Dalai Lama. I allmänhet anses att de kinesiska myndigheterna i Peking utöfva stort inflytande vid valet af hvarje ny Dalai Lama, så att det barn som väljes gärna sökes i en familj, på hvars trohet och sympatier man kan lita. Men likväl förefaller det osannolikt, att kineserna, som i den nu pågående krisen spelat en ganska passiv roll, oombedda skulle störta den Dalai Lama, hvars val de en gång själfva godkände, — samme man, som vid tiden för min resa till Tengri-nor var 27 år gammal och som med sådan bestämdhet vägrade mig tillträde till sin huvudstad, men som också befalldes att allt hvad jag behöfde i lastdjur och proviant skulle ställas till mitt förfogande. Nej, vida troligare är, att kineserna gillat, kanske rent af tillskyndat hans tlykt, för att intrigera mot den engelska missionen. Under hans frånvaro har högsta makten blifvit lagd i händerna på Pantschen Rinpotsche — och det är detta som sett ut som en detronisering.

Ett annat telegram förkunnar att man efter uppbrottet från den heliga staden upptäckt, att det dyrbara dokument som utgjorde slutresultatet af hela den kostsamma expeditionen, icke var undertecknad af ambanen, Kinas representant i Lassa. Huruvida en sådan blunder är möjlig och hvilka konsekvenser den i så fall skall få, tillhör framtiden att visa.

Af större betydelse är i alla händelser den protest, som ryska regeringen lär ha uttalat emot fördragets nionde artikel, hvilken ju direkt är riktad emot Ryssland. Och ingen må förvåna sig öfver att Ryssland icke kan hålla tillgodo därmed. Om "ingen utländsk makt tillåtes att till Tibet skicka icke-officiella personer — utan hänsyn till deras syfte — att biträda vid skötandet af tibetanska angelägenheter", så utestängas genom denna klausul tusenden och åter tusenden af burjater, kalmucher, turguter, mongoler etc., som äro ryska undersåtar, som årligen

göra vallfärden till Lassa, och som mycket väl, på grund af hög religiös rang, kunna tänkas äga rättighet att deltaga i tibetanska angelägenheter. På grund af allt detta ser det ut som om ridån ännu icke gått ned öfver det tibetanska dramat.

Har någonsin ett skådespel blifvit uppfördt på en mera storslagen teater! Hvilken dråplig ramp: Himalajas oerhörda fjällmassor! I skenet från dess bloss: blåskimrande glaciärer och eviga snöfält, som blixtra i bländande, elektrisk hvithet, taga sig aktörerna bra ömkliga ut. Hur skönt är det icke att från detta jordiska käbbel och elände, som gör dalarnas luft så kväfvande och tung, rikta blicken upp mot dessa friska och svalkande höjder! På sin färd upp genom Sikkim hade den engelska missionen dessa tallor på vänster hand; Kintschinjunga är nämligen beläget på gränsen mellan detta land och Nepal; dess höjd, 8580 m., understiger endast Gaurisankars och ett fåtal andra Himalajatoppar. Af dessa majestätiska fjäll är jag i tillfälle att meddela ett par bilder, köpta i Calcutta, och utförda af fotografen Hoffman. Då dessa himmelshöga bäringspetsar skåda ned, åt söder öfver Indiens varma, rika lågländ, och åt norr öfver Tibets kalla, njugga platåer, måste de förvånas öfver att två grannländer, som till den grad utgöra hvarandras kontrast, icke kunna lefva i frid; de måste häpna öfver att det rika landet, för att öka sitt eget lugn och sin rikedom beröfvar det fattiga landet dess rikedom och lugn. Till dessa fridlysta höjder når icke ens ett svagt eko af truppmassors och proviantkolonnens sorl i dalarna. I jämförelse med deras sublimes och oföränderliga ro, är den engelska missionen icke för mer än en sekund i evigheten. Och vid åsynen af dem känner man en lättnad, man andas ut vid tanken på, att jorden ändå äger punkter, som äro oåtkomliga för mänsklig vinningslystnad och för egoistisk vapenmakt.

SVEN HEDIN.

Foto: W. Lie, Kristiania.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre Stilm—Gbg.

FESTFÖRESTÄLLNINGEN (LIE'S »LINDELIN») PÅ KRISTIANIA NATIONALTEATER TILL JONAS LIE'S ÅRA: Den sedan länge i Paris bosatte skalden Jonas Lie ämnar för framtiden slå sig ned i sitt fädernesland.

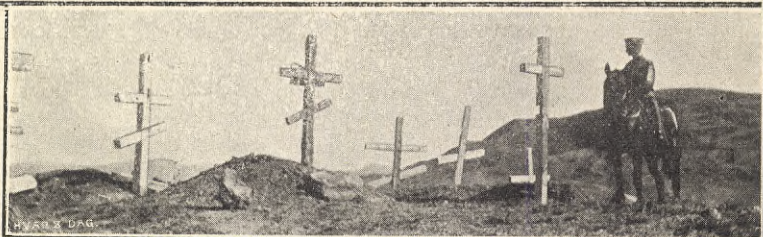
SENASTE BILDER FRÅN KRIGSSKÅDEPLATSEN.
EFTER FOTOGRAFIER.

Efter fotografier

RYSKA »KANONER»: Ett ryskt fingeradt »batteri», uppfördt af trästockar nära Tawan för att narra japanerna, hvilka dock i augusti stormade och togo batteriet.

UNDER RASTEN: Japansk truppafdelning hvilat ut i skuggan af ett träd.

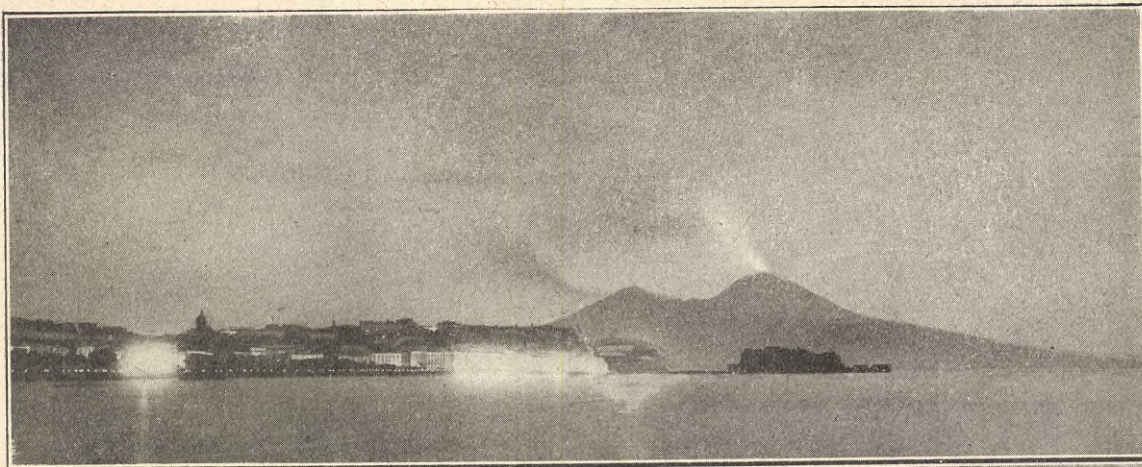

RYSKA SOLDATGRAFVAR VID LIAOJANG.

Kitché: Bengt Silfversparre.

VESUVIUS I UPPROR.

Efter fotografier tagna i dessa dagar; det större nattetid.

Italiens under i minnen, i konst och natur ha så ofta och så öfversvallande skildrats både af entusiastiske kännare och af skrifkunnige turister, att den nutida Italiapilgrimen, som första gången beträder Hesperiens land, har svårt att tillräckligt förvånas och njuta. I en dikt berättar Bernhard Elis Malmström att det var först då han genomrest nästan halva Italien och från Perugia's höjder blickade ut mot den i de umbriska och toskanska bergens mjuka linjer böljande horisonten och lago Trasimeno's grönbå yta där djupt nere, som han hänryckt "böjde knä för Italiens gudom". Och Viktor Rydberg vittnar i sina "Blyerts-teckningar från Rom", att han hade svårt att tillbörligt förvånas, då han trädde in i Kolosseum — så gigantiskt hade han af andra fått det utmåladt för sig.

Men det finns en plats, där äfven de mest öfver-spända förväntningar "böjt knä". Öfver golfen vid Napoli har väl ännu ingen dödlig blickat ut utan att känna sig förflyttad till en undrens och tjusningens värld. Sitt en månskenskväll på Posiliposluttningen, t. ex. på osterians balkong i donna Annas slottsruin! Där nedanför speglas månen i golfens djupblå vatten, Capris åskmoln förmörkar horisonten åt ena sidan, medan millioner ljus å den andra låta Neapels haf af hvita väggar skimra; midt öfver viken sofva de begrafna romarstäderna sin dödssömn, och rätt framför höjer sig med svart dok och eldröd hätta deras bödel och bevarare — Vesuvius.

Just i dessa dagar har den eldsprutande jätten åter visat sitt skräckfyllda majestät. Ända därute på Posilipo ha husens rutor skallrat och askrägnet duggat, från bergets yppigt gröna sidor, där söderns eldigaste vin mognas af sol och lava, ha människorna flytt, och underjorden har hämnats på de jordiska dvärgarne, som vågat med sina nutidskonster nalkas dess port, genom att sopa bort den lilla turistbanans ändstation. Som ett träd med väldig krona har askregnet stått ur kratern, och eruptionernas knallar ha dundrat, som bombarderades Neapel af tusende kanoner. Ur nya sprickor i afgrunden mellan Vesuvius och dess syskonberg Monte Somma har glödande lava runnit i oafbrutna strömmar, och det hemska röda skenet från underjordens smältugn har nattetid färgat land och himmel och vatten i Europas skönaste nejd.

Men eldjätten har gjort nu som förut: efter vredesutbrottet har han åter blifvit lugn. Åter stå blott den lilla rökpelaren om dagen och den röda hättan om natten kvar som små minnen af hvad Vesuvius

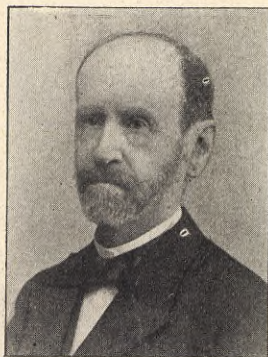

kan vara. Åter ha människorna flyttat upp på dess sluttningar, åter försjunka de i sydlandings sorglösa lif, och mr Thomas Cook & Son ha nog åter sin bana färdig för att på nytt kassera in sina 25 lire person af till kratermynnningen trängande turister. Allt skall åter vara som vanligt — till dess den mäktige härnäst ryter i vrede . . .

Och den mäktige är nyckfull. Ibland kan han dröja i århundraden, kanske i årtusenden, ibland kan han vredgas flere gånger om året. Mot antikens folk log han så länge: mänskligt minne visste ej mera af att eld och död lurade i hans inre, landtmännens vingårdar frodades ända upp mot dess topp och Roms fina värld njöt sorglöst sitt sommarlif i villorna vid hans fot. Då kom plötsligt den fruktansvärda katastrofen; hela nejden dränktes i lava och aska, själfva solen miste för askrägnet i tre dagar sitt ljus, och när hon åter kunde tränga igenom lågo städer och byar döda och begrafna . . . Sedan dess har Vesuvius knappt aldrig riktigt hvilat. Från antiken känner man ytterligare två stora, från medeltiden åtminstone nio mindre utbrott. I den nya tidens gryning sof eld-bärgat, i fyra mansåldrar gaf det knappt tecken ifrån sig. Så kom det väldiga utbrottet af år 1631. Sedan dess finnes en nästan sammanhängande krönika öfver Vesuvius' små och stora utbrott, öfver dess tider af hvila och dess efter hvilotiderna vanligen våldsamma eruptioner. Det senaste stora utbrottet timade år 1872; sedan dess beteckna åren 1896 och 1904 vulkanens mäktigaste vredesytringar.

Och nu hvilar Vesuvius åter, men ingen vet för huru länge — den stund hans bebyggare minst ana kan han åter ryta i vrede och sprida fasa och död ur sitt glödande innandöme.

Vilh. Lundström.

C. F. E. BJÖRLING.

Professorn i matematik vid Lunds universitet, Carl Fabian Emanuel Björling, har i dessa dagar erhållit begärdd afsked. Född 39, stud. 57, fil. dr 63 (primus), prof. 73. B. är betydande vetenskaplig och populär skriftställare. Sedan 80 censor vid mogenhetsexamina.

C. G. RAHMN.

80 år fyllde den 4 oktober apotekaren i Amål, Carl Gustaf Rahmn. Afslade aptekarexamen 58 och inehar sedan 60 personligt privilegium å apoteket i Amål. Styrelseledamot i stadens sparbank m. fl. kommunala institutioner.

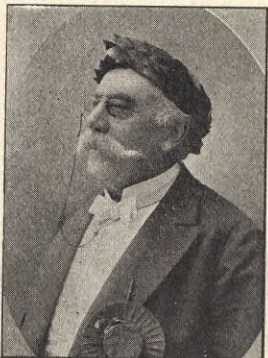
E. F. GUSTRIN.

Afsked har fr. o. m. 1904 års slut bevilj. kanslirådet o. byråchefen i Eckleslastikdep. Emil Finneve Gustrin. F. 39, bief. G. efter sina akad. studiers afslutn. 74 förest. i Lunds ensk. lärov., v. adj. i Vänersborg 62 o. i Skara 63. Doc. i prakt. filos. i Lund 68. Kansliråd o. byråchef i ärenden ang. den högre undervisn. sedan 82.

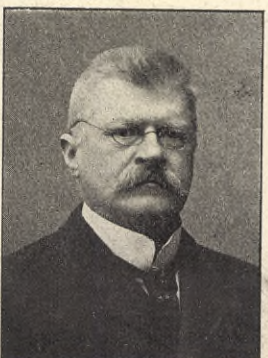
E. C. G. OXENSTIERNA.

Till öfverste i armén utnämndes nyligen öfverstelöjtn. vid generalstabens, greve Erik Carl Gabriel Oxenstierna af Korsholm och Wasa. Född 59, underlöjtn. i Lifreg. husarskär 78, löjtn. v. generalst. 89, mil.-attaché i Wien 93-94, stabschef hos inspekt. f. Kav., Prins Carl, 98-03, afd.-chef vid Gen.-st. kommun.-afd.

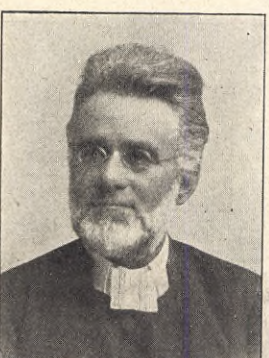
A. M. MÖLLER.

Lektorn vid Helsingborgs högre allmänna läroverk, fil. jubeldoktorn Astolf Mozart Möller, fyllde den 4 okt. 75 år.

L. E. STÅHLBERG.

Hofrättsrådet vid Göta Hofrätt, Lars Edvard Ståhlberg, fyllde den 2 okt. 60 år. Stud. 60, hofrättsex. 63, v. häradshöfding i Svea hofrätt 71, assessor i Göta hofrätt 76 och hofrättsråd därstädes 95.

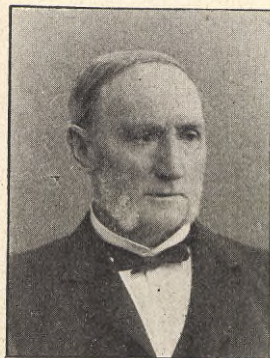
C. A. BOMAN.

Kyrkoherden Carl Albin Boman fyllde den 29 sept. 60 år. Stud. 69, prästvigd 72, pastoralexamen 81, komminister i Lorknevi 76, kyrkoherde i Gärdserum sedan 82.

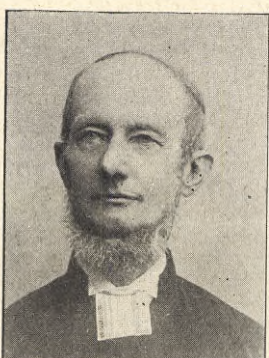
K. L. A. E. REUTERSKIÖLD.

Ryttmästaren vid Lifregts dragoner, Karl Lennart Adam Emanuel Reuterskiöld, fyllde den 28 sept. 45 år. Ordförande i Stockholms läns skogsvårds styrelse, led. af samma läns landsting, led. af Hush.-sällsk. förvaltn.-utskott samt ordförande i Botkyrka komm. styrelse.

C. HALLSTRÖM.

65 år fyllde d. 29 sept. överinspektören i tullverket i Stockholm, chefen för kustbevakningen i Stockholms skärgård, Carl Hallström. Öfver 40 år i tullverket har H. varit tullförvaltare i Oscarshamn, Söderhamn och Helsingborg, i hvilka städer han var stadsfullmäktig.

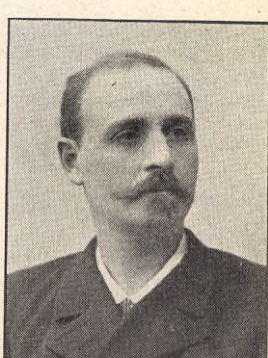
L. W. MJÖBERG.

Kyrkoherden Ludvig Wilhelm Mjöberg fyllde den 2 okt. 70 år. Stud. 57, prästvigd 61, pastoralexamen 67, komminister i St. Lundby 72, kyrkoherde i Berghem sedan 84.

A. G. BERENCREUTZ.

Den 2 okt. fyllde krigshofrättsrådet Arvid Gustaf Berencreutz 50 år. Stud. 75, hofrättsex. 80, v. häradshöfding 82, t. f. krigsfiskal 86-02, notarie i Svea hofrätt 87, sekreterare i kommissionen för revision af militära rättgångsordn. 86-97, t. f. krigshofrättsråd 02, ledamot i s. k. reservbefälskommissionen 04.

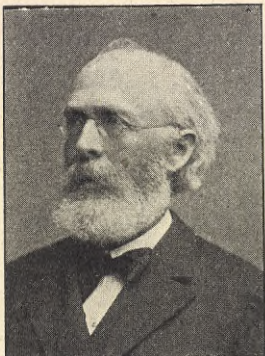

M. STRANDBERG.

50 år fyllde d. 4 okt. operasångaren och kormästaren vid k. teatern i Stockholm Max Strandberg. Vid 16 år elev i konservatoriet, debut. 77 som Max i "Friskyten". Utom 82-83 ständigt varit vid k. teatern som sångare och delvis som violoncellist samt nu senast som kormästare.

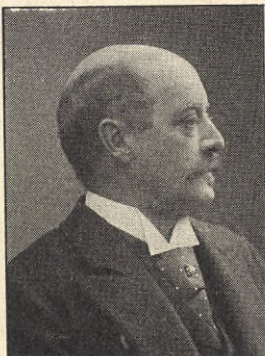

PORTRÄTTGALLERI

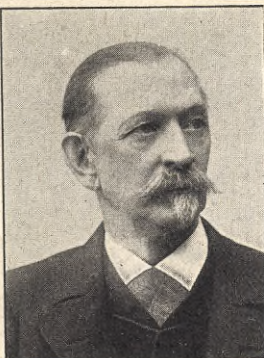
J. E. CEDERBLOM.

70 år fyllde d. 9 okt. prof. Johan Erik Cederblom i Sthlm. Efter avslutade akadem. och tekn. studier egnade sig C. åt en omfattande verksamhet som teknisk konstruktör, samt öfversteck 65 till undervisningsområdet och blef 77 professor vid Teknologiska Institutet i Stockholm.

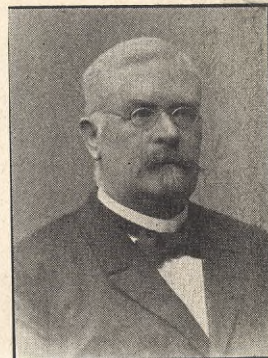
C. WIJK.

Grosshandl. i Göteborg, Carl Wijk, fyllde den 9 okt. 65 år. Delägare i den gamla ansedda firman Olof Wijk & Co., uppmantrare af skön konst samt betydande donator till välgörenhetens fromma.

E. V. STRIDSBERG.

Innehafvaren af den bekanta firman Stridsberg & Björck (ägare af Gullöfors bruk) i Trollhättan, bruksägaren Ernst Vilhelm Stridsberg fyllde den 16 augusti 65 år.

A. G. STÄHLE.

Trafikchefen vid Norsholm—Vestervik—Hultsfred järnväg, kapten Anders Gustaf Stähle, fyllde den 8 okt. 60 år. Stud. 63, löjtnant vid Väg- och vattenbyggnadskåren 73, kapten 86. Anställd vid ingenjörsarbeten dels i Sverige, dels 3 år i Ryssland och Kaukasien. Trafikchef sedan 83.

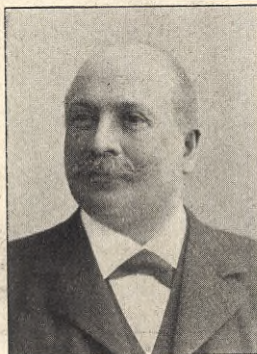
C. F. AXELSSON.

Den 10 okt. fyllde majoren i armén, Carl Fredrik Axelsson i Sthlm., 60 år. Officer vid Jönköpings reg. 67, afsked 96. A. har under många år ifrigt verkat för att bereda uttjänade vill meriterade militärer anställn. o. sålunda skaffat platser åt 3000 unga män — och detta utan någon som helst ersättning.

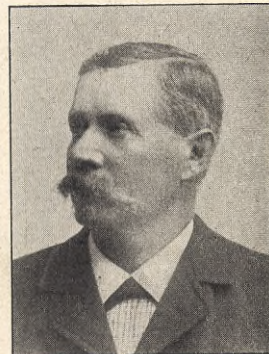
O. L. LÖFGREN.

Adjunkten vid Göteborgs Real-läroverk, Oscar Leonard Löfgren, fyllde den 25 sept. 65 år. L. har från trycket utgivit läroböcker m. m.

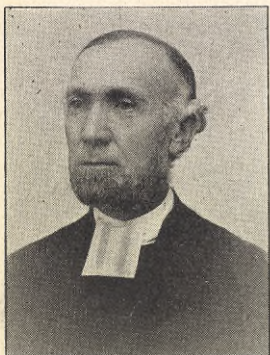
L. M. RUBEN.

60 år fyllde den 2 okt. bankdir. i Sthlm, Ludvig M. Ruben. Under åren 66—95 dref R. jämte brodern Anton, den bekanta fabriks- och grossh.-rörelsen i Karlskrona, men är sedan 95 bos. i hufvudst. där han tog initiativet till bildandet af Sydsvenska Kredit.-A.-B. Är allit sedan bank. börj. verkst. dir. v. Sthlmskont.

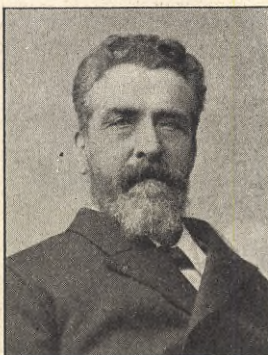
O. HAGBERG.

Godsägaren Oscar Hagberg, Kuddby, fyllde den 1 oktober 50 år.

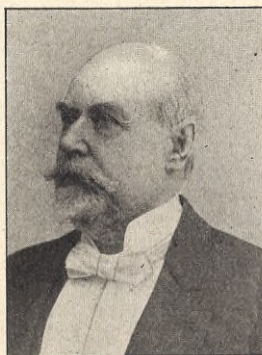
N. F. W. STYFF.

Kontraktsposten och kyrkoherden Nils Fredrik Wilhelm Styff fyllde den 3 okt. 70 år. Stud. 53, prästvigd 58, lärare vid Allerums h. folkskola 60, vid Engelholms pedagogi 62, kyrkoherde i Widtsköffe 69, kontraktspost i Gärdshärad 98.

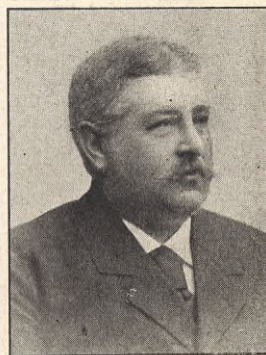
C. E. HEDLUND.

Öfveringenjören vid Huskvarna, Carl Erik Hedlund, fyllde d. 29 sept. 70 år. H. är ordf. i kommunalstämman och medlem af socknens skolråd och Huskvarna h. folkskolas styrelse. Deltog under vistelse i England i arbetet å Sveriges första lokomotiv.

N. J. M. HALLSTRÖM.

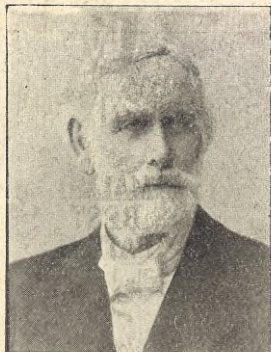
F. d. kommandörkaptenen N. J. M. Hallström fyllde den 4 oktober 70 år.

O. MEYER.

Bankdirektören, grosshandlaren i Amål, Otto Meyer, fyllde den 20 sept. 50 år.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI.

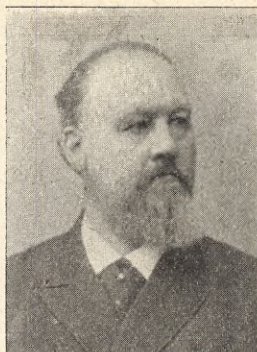
C. BERGENSTRÄHLE. †

Godsägaren till Hornsberg i Småland, öfverstelöjtnanten Clas Bergensträhle, afled den 21 sept. Född 19, underlöjtnant vid Smålands grenadierbataljon 40, löjtnant 47, kapten 54, major 70, Postmästare i Engelholm 74-84. Öfverstelöjtnant n. h. o. v. 74.

W. ALMSTRAND. †

Aktuarien vid Göteborgs rådhusrätt, häradshöfding Wilhelm Almstrand, afled d. 30 sept. vid 72 års ålder. Stud. 55, hofr.-ex. 62, v. häradsh. 65. Hade förordn. som domhav. och tjänstg. som ausk., t. f. not. och t. f. akt. i Göta hofrätt. Har sedan 68 tjänstgjort vid Göteborgs rådhus.

C. A. LINDGREN. †

Den 26 sept. afled i Stockholm grosshandlaren Carl Alfred Lindgren, innehafvare af den kända vinhandelsaffären C. A. Lindgren & Co.

J. G. KJELLBERG. †

Den 2 okt. afled i Sthlm läraren vid Musik. akad. konservatorium Johan Gustaf Kjellberg, 58 år gammal. Tioårig kom K. in vid regimusetiken o. gen. gick sedan konserv. Musikdir. vid Dalreg. 76 o. vid Svea lifg. sedan 82. Förordn. 86 till lär. v. Konserv. Led. af Mus. ak. 85, innehade K. med. Litteris et Artibus.

J. W. SMITT. †

F. generalkonsulin i Sthlm, Johan Wilhelm Smitt, afled d. 8 okt. vid 83 års ålder. Efter en skiftesrik vistelse i utlandet, därvid grunden lades till den ofantliga förmögenhet S. hopbragt, bosatte sig denne 50 i sin födelsestad, Stockholm. Där har S. varit intresserad i ett flertal stora företag samt donerat betydande belopp.

P. LARSSON. †

En af af Gotlands mest bekante jordbrukare, förra riksdagsmannen Per Larsson å Lilla Fole, afled nyligen vid 81 års ålder. I sin ort synnerligen anlitad såsom kommunalman, har L. bevästat 29 riksdagar.

AFLIDEN VETENSKAPSMAN.

Förra professorn i semitiska språk vid Uppsala universitet Herman Napoleon Almkvist har i dagarna aflidit i Uppsala af hjärtlidande.

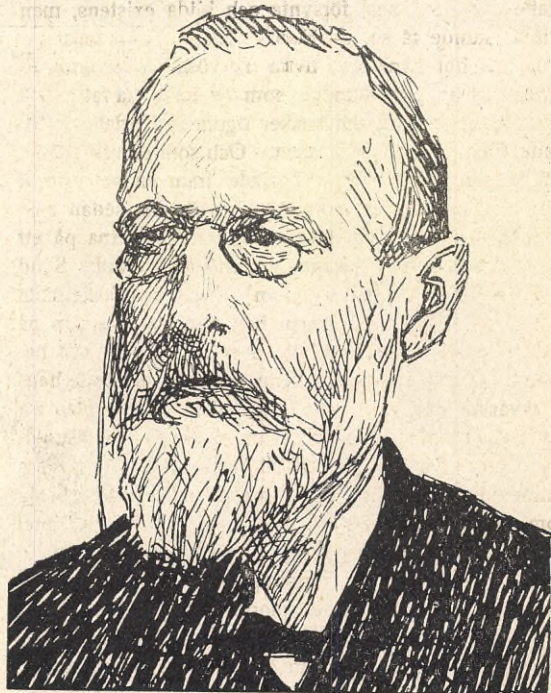
Född i Stockholm 1839 blef A. 56 student och tio år senare fil. dr. och docent i arabiska i Uppsala. 1880 utnämndes han till e. o. professor i jämförande språkforskning och kvarstod som sådan till dess han 92 blef ordinarie professor i semitiska språk och därmed åter var inne på det område, som egentligen var hans.

Den bortgångne var ovanligt framstående och mångsidig som språkman — han har t. ex. äfven verkställt en rad förträffliga översättningar från ryskan — men gick det oaktadt visst icke uteslutande upp i sin filologi. Som översättare begagnade han signaturerna —k— och att han nystafvade sitt namn med k i st. för q — K-kvist kallades han af studenterna — var betecknande för hela hans läggning. Han var, med en varmbjartad personlighets hela öfvertygelse, frisinnad, och i frimodighet gick han så långt, att han en tid, då han under den sorgligt bekanta Verdandi-

skandalens dagar på 80-talet tagit de bannlysta studenternas parti, var nästan skydd af alla sina mera konservativa kollegor.

Fastän prof. Almkvist i allmänhet var den mest tillbakadragna och anspråkslösa människa man kan tänka sig, tvekade han aldrig att taga till orda, när det gällde något af hans frihetsideal. Och talade han då, så var det med en brusande vaktalighet som var oemotståndlig.

Den gamle hade på sista tiden låtit mindre tala om sig. Men ännu för endast ett par år sedan höll han en föreläsning om Babel och Bibel, hvilken tydligt visade, att hans ande med åren icke mistat något af sin friska ungdomlighet.

H. N. ALMKVIST. † Kistbild: Bengt Sjöfverparre.

Efter pennteckning för H. 8 D. af Bror Chronander.